

Szén és papír

II. Szénrajztriennálé

LÓSKA LAJOS

Kortárs Galéria, Tatabánya, 2020. IX. 4. – X. 11.

A 2017-ben Tatabányán rendezett sikeres kiállítás után idén ősszel a Vértes Agorájában ismét bemutatkoznak a kortárs művészek körében népszerű, szénrel készült munkák. Az esemény jelentősége többek között abból adódik, hogy – a salgótarjáni triennálé mellett – ráirányítja a figyelmet az egyedi rajz fontosságára, és ezzel némileg ellensúlyozza a sokszorosított grafikával foglalkozó kiállítások hegemoniáját.

A seregszemle létrejöttét a fentiekén túl a volt tatabányai bányászati hagyományok is inspirálták, mivel a szocializmusban felépített város hosszú ideig a szénbányászat egyik központja volt. A tárnákból kifejtett szénnek és a rajzoláshoz használt faszénrúdnak ugyan nem sok köze van egymáshoz, ennek ellenére ez az áthallás tetten érhető volt már a három évvel ezelőtti kollekciónban (Kis-Tóth Ferenc: *Egy lapát iszapszén*), és tetten érhető most is, láthatjuk például Czibor Évának szénből faragott fényes, fekete, kis méretű nonfiguratív szobrát. A szénrajz nem véletlenül közkedvelt az alkotók körében: egyaránt lehet vele vonalas, illetve folthatásokra építő kompozíciókat készíteni, vagy lehet a két módszert kombinálni. Népszerűségét bizonyítja az a tény, hogy számos szénrajz szerepelt az évek folyamán a salgótarjáni rajztriennálékon (Nagy Gábor György: *Terített végtelen I-III.*, 2013; Krajcsovics Éva: *Miszla*, 2013; Szurcsik József: *Lélekmértan I-II.*, 2016), s több mint hetven alkotó munkáit láthatjuk az ősszel Tatabányán is. Kedvcsinálónak vessünk pillantást néhányra közülük!

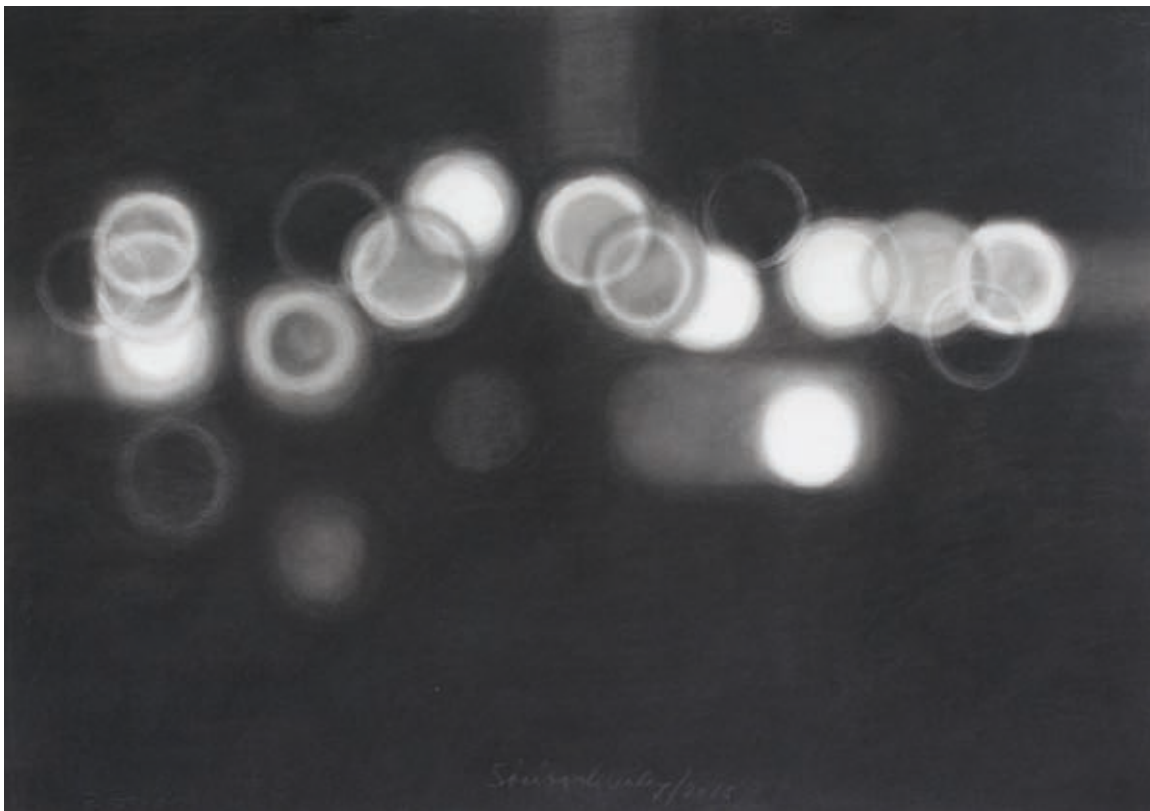
A kollekciónban egyaránt találunk figurális és nonfiguratív műveket. Sulyok Gabriella aprólékosan kivitelezett, lebegő, a látvány és az absztrakció határán mozgó tájrajzzal jelentkezett, Zsankó László kör alakú szalmabálája viszont inkább egy tájrészlet dokumentuma. Gyémánt László női portréját a könnyedség jellemzi, Hamerli Judit zuhanó, ívvé hajló, némiképpen az art decós kisszobrok és rajzok szertelenségét is megidéző aktjában a dinamizmus ragadja meg a nézőt. Csernátony Lukács László piros feliratos Krisztus-feje naprakész választás. Groteszk világlátás sugárzik a megyéből elszármazott Neuberger István furcsa, már-már karikatúraszerű figuráiból, Varga Patrícia Minerva székes

enteriórjének pedig a biztos, határozott rajzkészség a sajátja. Stefanovits Péter emlékműtalapzatra, emlékműre emlékeztető épületének belsejében felseljő árnyékfigurája (talán a kommunizmus kísértete?) erősen szimbolikus jelentésű.

A nonfiguratív rajzokat elsősorban a könnyedség és az artisztikum jellemzi. Szinte lebegnek a papírfelületen Sóvárad Valéria fénykarikái, fényfoltjai, Kulcsár Enikő léggömböcskéi ritmikusan töltik ki a teret. Örömmel vettem szemügyre a töredékrajzolás mesterének, Szemethy Imrének – akinek igen régen láttam műveit kiállítva – kék-fekete tépett formákat ábrázoló lapját. Meg kell továbbá említenem Tuzson-Berczeli Péter különböző textúrákat felvonultató absztrakt kompozícióját, melynek finom szürke-fekete tónusait egy, a képmező alján futó, okkerből lilára váltó vonal ellenpontozza.

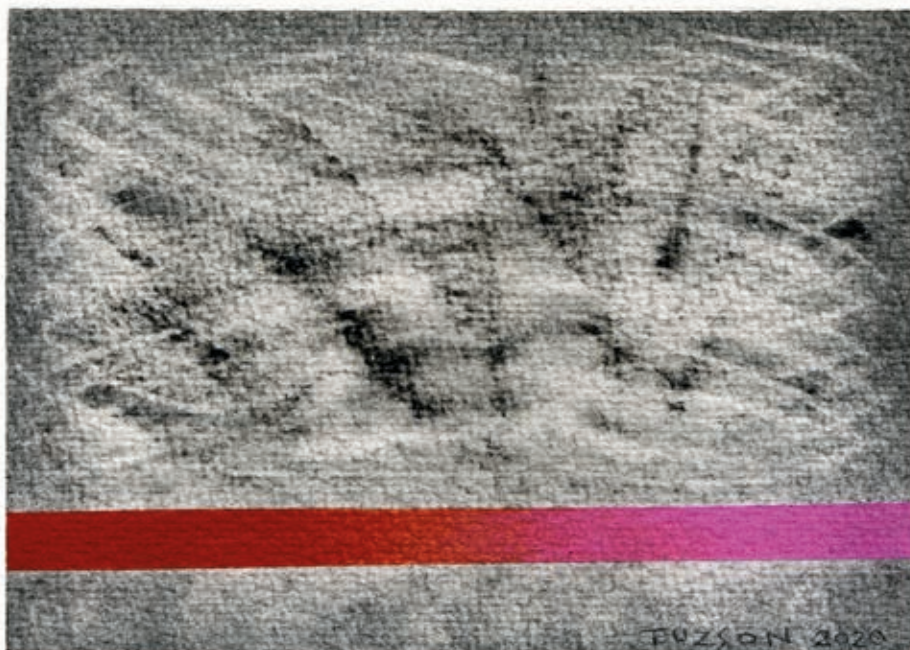

HÉRICS NÁNDOR – WEHNER TIBOR: Izzik a kultur kocsz, 2020, neon, faszén, 74×48×10 cm, HUNGART ©2020

SÓVÁRADI VALÉRIA: *Fényinfó*, 2019, papír, szén, 70×100 cm, HUNGART ©2020

Hérics Nándor és Wehner Tibor közös neonobjektje, melynek helyi célzatú ironikus szövege – „izzik a kultur kocsz” – Wehner leleménye, a betűket formázó, világító neoncsöveket Hérics Nándor készítette. Az anyagban fellelhető objektok és kisplasztikák azt jelezzik, hogy a rajzkiállítás az évek során fokozatosan átalakul, a papíralapú alkotások mellett egyre több háromdimenziós tűnik fel a kiállítóteremben.

TUZZSON-BERCZELI PÉTER: *Csendben*, 2020, papír, szén, vegyes technika, 15×20 cm, HUNGART ©2020